

Ontwerp-projectbesluit Cuijk - Ravenstein

*Motivering en overwegingen
ten behoeve van de
dijkverbetering tussen Cuijk en
Ravenstein en uitvoering KRW-
maatregel beekmonding Raam*

Bijlage 5 Participatieverslag

Participatieverslag Planuitwerking Dijkverbetering Cuijk-Ravenstein

WBS: WSC.4.5
Datum: September 2025
Versienummer: D1.0

Inhoud

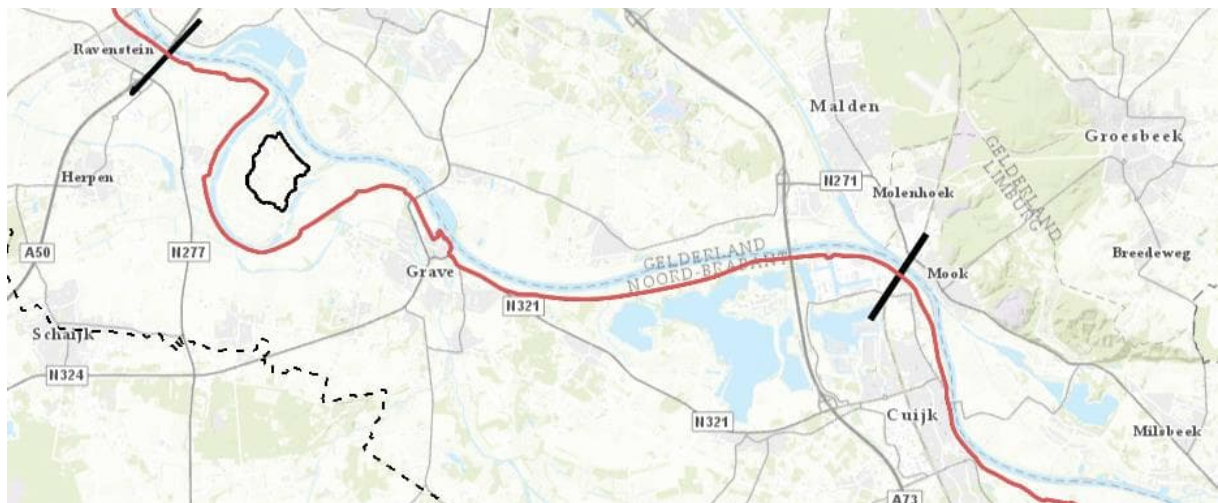
Inhoud	3
1. Inleiding	4
1.1 Projectbeschrijving	4
1.2 Aanleiding en doel	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Het communicatie- en participatieproces	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Externe samenwerking	5
2.2.1 Samenwerking gebiedspartners	5
2.3 Communicatie- en participatiestrategie omgeving	7
3. Participatiemomenten planuitwerkingsfase	9
3.1 Belangrijkste participatiemomenten	9
3.2 Communicatie en participatie planuitwerkingsfase in cijfers	10
3.3 Formele inspraak	10
4. Resultaten	11
Bijlage 1: Contactmomenten	12
Bijlage 2: Feiten en cijfers online communicatie planuitwerkingsfase	14
Bijlage 3: Feiten en cijfers Stakeholderjourney	15

1. Inleiding

1.1 Projectbeschrijving

Het klimaat verandert. Dat betekent dat het water in de rivieren in de toekomst steeds vaker erg hoog staat. Alle dijken in Nederland moeten daarom voldoen aan de nieuwe normen voor waterveiligheid. Ook de dijken langs de Maas. We werken hiervoor samen in het landelijke hoogwater beschermingsprogramma (HWBP). Samen met Rijkswaterstaat, provincie Noord-Brabant, gemeenten en bewoners gaat waterschap Aa en Maas aan de slag om de dijk tussen Cuijk en Ravenstein te verbeteren.

Het dijktraject, weergegeven in Figuur 1-1, is circa 21 km lang en bestaat voor een groot deel uit een gronddijk. Halverwege het traject, in de vestingstad Grave, is een kademuur aanwezig als primaire waterkering. Daarnaast zijn ook diverse constructieve objecten in de dijk aanwezig (kunstwerken) zoals onder andere de Keersluis Cuijk en Gemaal van Sasse. De gronddijk, de kademuur en de kunstwerken zijn gezamenlijk onderdeel van het project dijkverbetering Cuijk-Ravenstein. Deze rapportage is onderdeel van de planuitwerking. In de planuitwerking wordt het gekozen voorkeursalternatief uit de verkenningsfase verder uitgewerkt.

Figuur 1-1 Dijktraject Cuijk-Ravenstein

1.2 Aanleiding en doel

Voor u ligt het participatieverslag van de Planuitwerkingsfase van het project dijkverbetering Cuijk-Ravenstein. Deze fase sluit aan op de Verkenningsfase. Aan het einde van de Verkenningsfase is een participatieverslag van die fase opgesteld (bron: WSC.04 Participatieverslag Verkenningsfase dijkverbetering Cuijk-Ravenstein).

De Planuitwerkingsfase is in 2023 gestart en onderhavig verslag gaat in op de participatieperiode van zomer 2023 tot en met zomer 2025. In deze periode is het voorkeursalternatief (een plan op hoofdlijnen) dat in de Verkenningsfase, in 2022, was vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het waterschap verder uitgewerkt. In dit proces is afstemming en samenwerking met de omgeving van groot belang geweest. Dit verslag is een beschrijving van het gevolgde proces met de omgeving. Het laat de belangrijkste aandachtspunten zien die vanuit de omgeving zijn meegegeven.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport wordt achtereenvolgens ingegaan op het communicatie- en participatieproces, de participatiemomenten en de resultaten.

2. Het communicatie- en participatieproces

2.1 Inleiding

Het project dijkverbetering Cuijk-Ravenstein heeft grote impact op de omgeving. Daarom is ook in de planuitwerkingsfase veel aandacht besteed aan het omgevingsproces met proactieve communicatie en participatie. Er is een Communicatie- en Participatieplan Planuitwerkingsfase opgesteld. Doel was om inzicht, begrip, draagvlak en meerwaarde te creëren onder stakeholders in het projectgebied. Daarnaast stond het ophalen van kansen en ideeën centraal. Ook zijn stakeholders van betrokken overheden (bestuurder en ambtenaren) actief betrokken in het proces

Goede samenwerking met de omgeving is essentieel voor een het succesvol tot stand brengen van de dijkverbetering. Daarom is het belangrijk om belanghebbenden middels een zorgvuldig participatieproces te betrekken. Waterschap Aa en Maas heeft in haar Inspraak- en participatieverordening waterschap Aa en Maas 2022 vastgelegd wanneer er geparticipeerd moet worden op welke wijze dit moet worden gedaan¹. Voor het onderhavige project is in lijn met deze verordening geparticipeerd en inspraak verleend.

Vanaf de start van de verkenningfase werkt het waterschap samen met de omgeving. Belanghebbenden zijn niet alleen de gebiedspartners binnen het projectgebied (gemeenten en provincie), maar ook belangenorganisaties en bewoners, (agrarische) bedrijven en eigenaren rondom de dijk. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld ook recreanten, natuurliefhebbers of weggebruikers belanghebbenden zijn. Belanghebbenden zijn door het waterschap uitgenodigd om mee te denken met de plannen voor de dijkverbetering via informatiebijeenkomsten en werkateliers.

De verrichte participatie maakte integraal onderdeel uit van het ontwerpproces. Het ontwerp werd iteratief gedaan, waarbij diverse aanpassingen zijn gemaakt aan de hand van inspraak van bewoners of gebruikers van het projectgebied.

2.2 Externe samenwerking

Het waterschap is initiatiefnemer voor de dijkverbetering maar zoekt nadrukkelijk samenwerking met gebiedspartijen. Doel hiervan is om de dijkverbetering op een goede manier in te passen, waar mogelijk meekoppelkansen te verzilveren en draagvlak te creëren. In de planuitwerkingsfase is de stuurgroep die in de verkenningfase is opgericht, doorgezet. In de stuurgroep hebben met bestuurders van betrokken overheden aanwezigheid. In de stuurgroep hebben naast het waterschap vertegenwoordigers van de gemeenten Land van Cuijk, Maashorst en Oss, provincie Noord-Brabant en Rijkswaterstaat (agenda lid) zitting. De ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) waarin de partners op ambtelijk niveau zijn vertegenwoordigd, bereidt de vergaderingen van de stuurgroep voor.

Uiteindelijk leidt de planuitwerkingsfase tot een vergunningenontwerp dat zowel dijkverbeteringsmaatregelen als meekoppelkansen waarover het waterschap in het projectbesluit mag besluiten, bevat (mits financiering van meekoppelkansen is geborgd). Iedere partij besluit over het eigen onderdeel waarvoor het verantwoordelijk is, via het eigen besluitvormingsproces.

2.2.1 Samenwerking gebiedspartners

Waterschap Aa en Maas werkt voor Dijkverbetering Cuijk-Ravenstein samen met de provincie Noord-Brabant, gemeenten Land van Cuijk, Oss en Maashorst en RWS Zuid-Nederland. Er is een bestuurlijke stuurgroep en een ambtelijke werkgroep opgericht waarin voornoemde partijen zijn vertegenwoordigd.

---

¹ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR677222/1>

Hieronder zijn de voor dit project relevante verantwoordelijkheden van die partijen uit de stuurgroep opgenomen:

Waterschap Aa en Maas

- Bevoegd tot het vaststellen van het projectbesluit voor Dijkverbetering Cuijk-Ravenstein en als uitvoerend initiatiefnemer voor het project-MER.
- Als beheerder van de primaire waterkering.
- Als financier (met inbreng subsidie door Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor de waterveiligheidsopgave voor zover het de dijkverbetering (inclusief ruimtelijke inpassing) en eigen meekoppelkansen betreft als opdrachtgever van de realisatie.

Provincie Noord-Brabant

- Als bevoegd gezag inzake de goedkeuring van het projectbesluit (met name vanwege de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke inpassing van de dijkverbetering).
- Als bevoegd gezag inzake de beoordeling van het project-MER.
- Als uitvoerder provinciale coördinatie op vergunningen in het kader van de Omgevingswet.
- Als bevoegd gezag voor natuur.
- Als medefinancier voor het opwaarderen van de N321.

RWS Zuid-Nederland

- Als waterbeheerder van de Maas.
- Als wegbeheerder van de A50 en A73.
- Als adviseur bij het opstellen van het projectbesluit inzake inhoudelijke onderwerpen.
- Als bevoegd gezag voor waterwetgeving.

Gemeenten Land van Cuijk, Oss en Maashorst

- Als beheerder van de openbare ruimte bij de dijkverbetering.
- Als beheerder van lokale wegen.
- Als vertegenwoordiger van het algemeen belang van de gemeente.
- Als bevoegd gezag voor de Omgevingswet waaronder ook archeologie.
- Als medefinancier voor meekoppelkansen.

Daarnaast is het *Ministerie van Infrastructuur en Water* een belangrijke partner:

- Als medefinancier van het HWBP.
- Als vertegenwoordiging van het landelijke HWBP-programma.

Stuurgroep

De leden van de stuurgroep hebben voor de planuitwerking gezamenlijk een samenwerkingsovereenkomst opgesteld (2022), waarin het doel, wijze van samenwerking en (financiering van) de verdere uitwerking van de meekoppelkansen worden bekrachtigd. Uiteindelijk leidt de planuitwerkingsfase tot definitief ontwerp (DO), dat zowel dijkverbeteringsmaatregelen als meekoppelkansen bevat. Iedere partij besluit in dit ontwerp over het eigen onderdeel via het eigen besluitvormingsproces. Als de meekoppelkansen inderdaad worden verzilverd, leggen we dit aan het einde van de planuitwerking vast in een realisatieovereenkomst (ROK).

Ambtelijke begeleidingsgroep (ABG)

De ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) waarin de partners op ambtelijk niveau zijn vertegenwoordigd, bereidt de vergaderingen van de Stuurgroep voor.

Het waterschap treedt op als trekker van het gezamenlijke ontwerpproces om te komen tot een bestuurlijk en maatschappelijk gedragen ontwerp inclusief meekoppelkansen. Hiervoor wordt samengewerkt tussen de partijen onderling, met belangenorganisaties en met individuele belanghebbenden in omgeving.

Ambtelijke werkgroep bevoegd gezag (AWBG)

De AWBG richt zich op de benodigde procedures, procedure strategie, planproducten (projectbesluit met MER) en hoofdvergunningen.

Werkgroep communicatie

Vanaf de start van de planuitwerkingsfase heeft waterschap Aa en Maas een werkgroep communicatie opgericht, met communicatieadviseurs van de partijen uit de stuurgroep. Het project wordt steeds concreter dus het is goed om elkaar op de hoogte te houden en verbinding te zoeken. In de werkgroep borgen we dat we met eenzelfde verhaal naar buiten treden. In deze werkgroep stemmen we ook de communicatie en participatie over de meekoppelkansen af.

Beheerders van de dijk

Beheerders van waterschap Aa en Maas en de partners zijn betrokken, zodat al in een vroeg stadium bekend is welke voorwaarden er zijn om het areaal straks goed te kunnen beheren en onderhouden.

Informatiekanalen

- externe link: de website van het hoogwaterbeschermingsprogramma;
- externe link: de website van het project;
- (digitale) nieuwsbrieven;
- advertenties in plaatselijk weekblad, de lokale krant;
- communicatie via sociale media als Facebook, LinkedIn en X (voorheen Twitter);
- de centrale publieksinformatielijn van waterschap Aa en Maas: 0888 1788000 voor vragen, klachten en meldingen;
- overige persberichten.

2.3 Communicatie- en participatiestrategie omgeving

De communicatie- en participatie aanpak is op drie niveaus ingericht: projectbreed, in dijkgespreken en via maatwerk.

In de verkenningsfase is de omgeving intensief betrokken bij het ontwerpproces op drie niveaus: algemeen, werkateliers en keukentafelgesprekken. Tijdens de planuitwerking zijn geen werkateliers meer gehouden, maar zijn de dijkgesprekken ('groepskeukentafelgesprekken') toegevoegd.

In de keukentafelgesprekken bespreken we de impact van de dijkverbetering op iemands persoonlijke of professionele omgeving en halen we wensen en zorgen op. De adviseur omgeving is hiervoor het eerste aanspreekpunt. Signalen die bij het projectteam binnen komen, zetten we door naar deze adviseur. Waar nodig betreft hij iemand uit het technisch team of de omgevingsmanager bij een gesprek.

Projectbreed voor alle geïnteresseerden

Middels informatiebijeenkomsten, nieuwsbrieven, website en de media.

Dijkgesprekken

In de planuitwerkingsfase is de informatie steeds concreter op bepaalde stukken van de dijk. Per tracédeel spelen andere zaken; soms omdat er nog geen keuze is gemaakt voor een oplossing (de maatwerklocaties). In de planuitwerking is in kleine groepen het gesprek aangegaan met de stakeholders (bewoners, bedrijven, grondeigenaren, ambtenaren, beheerders e.d.) van de verschillende tracédelen. In deze dijkgesprekken is het concept dijkontwerp toegelicht. Oplossingsrichtingen zijn uitgewerkt, wensen en ideeën zijn opgehaald en er is gekeken of we deze binnen de uitgangspunten van de dijkverbetering kunnen passen. Van te voren is duidelijk aangegeven wat de uitgangspunten en randvoorwaarden zijn. Zo was helder wat vast staat en waar nog ruimte is voor ideeën.

Keukentafelgesprekken

Alle bewoners en bedrijven direct aan de dijk spreken we graag persoonlijk. Een vertegenwoordiger van het waterschap is langs gegaan om te horen wat zorgen of aandachtspunten zijn en heeft toegelicht waar het waterschap mee bezig is. Het omgevingsteam is altijd bereid geweest individuele gesprekken aan te gaan en blijft dat ook in de komende vervolgfasen.

3. Participatiemomenten planuitwerkingsfase

3.1 Belangrijkste participatiemomenten

Algemene informatiebijeenkomsten

Voor alle geïnteresseerden zijn op 23, 25 en 30 juni 2025 inloopbijeenkomsten gehouden om iedere geïnteresseerde het concept vergunningenontwerp te tonen en een algemene presentatie over het dijkverbeteringsproject te geven. Deze bijeenkomsten zijn door bezocht door ruim 250 bezoekers.

Dijkgesprekken

In de planuitwerkingsfase is de informatie steeds concreter op bepaalde stukken van de dijk. Per tracédeel spelen andere zaken; soms omdat er nog geen keuze is gemaakt voor een oplossing (de maatwerklocaties). In de planuitwerking is in kleine groepen het gesprek aangegaan met de stakeholders (bewoners, bedrijven, grondeigenaren, ambtenaren, beheerders e.d.) van de verschillende tracédelen. In deze dijpgesprekken is het conceptdijkontwerp toegelicht. Oplossingsrichtingen zijn uitgewerkt, wensen en ideeën zijn opgehaald en er is gekeken of we deze binnen de uitgangspunten van de dijkverbetering kunnen passen. Van te voren is duidelijk aangegeven wat de uitgangspunten en randvoorwaarden zijn. Zo was helder wat vast staat en waar nog ruimte is voor ideeën.

Drie specifieke bijeenkomsten Maaskade Zuid

Voor aanwonenden een aanliggende bedrijven zijn drie avonden specifiek ingegaan op de opties, afgevalen opties en de uiteindelijke keuze voor versterking van kademuur Maaskade Zuid. Uiteindelijk is de keuze gemaakt voor het verbeteren van de kademuur door middel van een demontabele kering.

Twee specifieke bijeenkomsten N321 op de dijk

Voor aanwonenden een aanliggende bedrijven zijn twee avonden gehouden over de N321 op de dijk. Op de eerste avond heeft de provincie een toelichting gegeven over de voorkeursoplossing van de provincie voor de N321 en ook de mogelijke terugvalopties en alternatieven toegelicht. Op de tweede avond is het concept dijkontwerp met daarop de voorgenomen inrichting van de N321 gepresenteerd.

Drie bijeenkomsten voor aanwonenden dijk nabij toekomstige rivierkundige compensatiemaatregel locatie
Op deze avonden voor aanwonenden en aanliggende bedrijven en grondeigenaren is ingegaan op het concept dijkontwerp ter plaatse en voor de uiterwaard de opties voor de rivierkundige compensatiemaatregel en de pipingmaatregel buitendijks.

Twee bijeenkomsten Meekoppelkansen gemeente Land van Cuijk (1) en gemeenten Oss en Maashorst (2) waarbij WSAM bij beide haar meekoppelkansen toonde

In twee openbare bijeenkomsten, één binnen gemeente Land van Cuijk en één voor gemeenten Oss en Maashorst zijn de meekoppelkansen van de betreffende gemeente(n) en het waterschap gepresenteerd. De avonden boden de ruimte voor het reageren op de meekoppelkansen en het stellen van vragen.

Keukentafelgesprekken

Met alle bewoners en bedrijven direct aan de dijk heeft het waterschap graag persoonlijk contact. Het waterschap is langs gegaan om te horen wat zorgen of aandachtspunten zijn en heeft toegelicht waar het waterschap mee bezig is. Het omgevingsteam is altijd bereid geweest individuele gesprekken aan te gaan.

Bijeenkomsten met bestuurders

De bestuurders direct betrokken bij de dijkverbetering hebben zitting in de stuurgroep. Buiten de stuurgroepvergaderingen hebben ook waar nodig bilaterale gesprekken met onder meer wethouders en het DB-lid van het waterschap plaats gevonden voor draagvlak en het beantwoorden van vragen van stakeholders. Naast bestuurlijke betrokkenheid via de stuurgroep, worden ook de bestuurlijke achterbannen (algemene besturen, staten-en raadsleden) geïnformeerd over het project. Hiertoe zijn o.a. informatiebrieven, raadsinformatiebrieven en bestuurlijke werkbezoeken ingezet.

3.2 Communicatie en participatie planuitwerkingsfase in cijfers

- Drie algemene inloopbijeenkomsten concept vergunningenontwerp voor alle geïnteresseerden (ruim 250 bezoekers);
- 225 keukentafelgesprekken bij bewoners/bedrijven/ grondeigenaren;
- 25-tal dijkgesprekken met kleine groepen aanwonenden/bedrijven/grondeigenaren;
- Diverse besprekingen met de dijkbeheerder over onder meer graverij;
- Interne update over de stand van zaken voor medewerkers WSAM (600 genodigden);
- 8 stuurgroep overleggen met bestuurders;
- 8 overleggen met de ambtelijke begeleidingsgroep (ABG);
- 7 overleggen met de ambtelijke werkgroep bevoegd gezag (AWBG);
- 14 nieuwsbrieven verstuurd in de periode van december 2022 (einde verkenning) tot heden (in totaal 10.126 ontvangers, gemiddeld 723 ontvangers per nieuwsbrief).
- Continue updates op de projectpagina www.aaenmaas.nl/cuijkravenstein.

3.3 Formele inspraak

Kennisgeving voornemen en participatie

Volgens de Omgevingswet start de projectprocedure (om te komen tot het vaststellen van een projectbesluit). Met het bekendmaken van een kennisgeving voornemen en een kennisgeving participatie. Met de kennisgeving voornemen geeft het bevoegd gezag kennis van zijn voornemen om een verkenning uit te voeren naar een (toekomstige) opgave in de fysieke leefomgeving (zoals volgt uit artikel 5.47, lid 1, Ow). Bij dit voornemen geeft het bevoegd gezag kennis van de wijze waarop burgers, bedrijven, maatschappelijke organisatie en bestuursorganen zullen worden betrokken, de kennisgeving participatie (zoals volgt uit artikel 5.47, lid 4, Ow). Voor het project is geen voorkeursbeslissing genomen als bedoeld in artikel 5.49 Ow. De gecombineerde kennisgeving ([Externe link naar kennisgeving](#)) voornemen en participatie is gepubliceerd op 25 juli 2024. Deze kennisgeving is gedaan om (nogmaals) de gelegenheid te geven te reageren en om te voldoen aan de vereisten vanuit de Omgevingswet. De kennisgeving heeft 6 weken ter inzage gelegen. Er zijn geen reacties ontvangen naar aanleiding van de kennisgeving, derhalve hebben deze ook niet geleid tot ontwerpaanpassingen of wijzigingen in het proces.

Projectbesluit

In het najaar van 2025 zal het bestuur van waterschap Aa en Maas over het ontwerp-projectbesluit beslissen. In november-december 2025 zal het ontwerp-projectbesluit (met MER) en hoofdvergunningen ter inzage gelegd worden voor zienswijzen.

4. Resultaten

De aanpak zoals voorgesteld in de Kennisgeving is gevolgd. Stakeholders zijn op verschillende wijze en op verschillende momenten in het proces betrokken en geconsulteerd. Hun wensen en eisen zijn, middels een klanteisenproces, geregistreerd in een centrale database en per stuk beoordeeld of deze gehonoreerd dan wel afgewezen moesten worden. Vervolgens is de uitkomst van het honoreringsproces besproken met de betreffende stakeholders.

Wensen en eisen zijn opgehaald rondom de volgende thema's: verkeer, veiligheid, recreatie, natuur, hinder, bereikbaarheid, invloed op bedrijfsvoering.

Meer concreet is het resultaat van de participatie dat:

- Voor de kademuurverbetering in Grave (Maaskade zuid) is na bijeenkomsten met aanwonenden uiteindelijk gekozen voor een verbetering door middel van een demontabele kering die alleen bij hoog water (en jaarlijkse oefening) wordt opgebouwd. Hierdoor blijft het zicht van aanwonenden op de Maas in de niet-hoog water situaties behouden.
Aanwonenden hadden eerder veel bezwaren tegen verschillende opties voor de kademuurverbetering, vooral de opties waar uitgegaan werd van het opmettelen van de kademuur, omdat die zicht op de Maas vanuit de woningen die zicht op de Maas hebben, zou wegnemen.
- De Maaspoort in ere wordt hersteld door de poort weer een opening te geven vanuit de stad naar de Maas, in plaats van de huidige opening van de poort via een zijkant.
Deze beperkte aanpassing herstelt het oorspronkelijke beeld van de Maaspoort.
- Met aanvullende financiering van de provincie de N321 iets verkeersveiliger wordt ingericht, zonder dat een vangrail uitzicht van aanwonenden wegneemt.
Aanwonenden hebben vooral gepleit voor het weglaten van vangrail ten behoeve van behoud van uitzicht op de Maas. Provincie Noord-Brabant heeft o.a. onderbouwd dat een vangrail plaatsen de locatie niet verkeersveiliger maakt, waardoor er niet voor plaatsing van een vangrail is gekozen.
- Met aanvullende financiering van de provincie en gemeente Land van Cuijk de verkeerskruising N321-Estersveldlaan wordt uitgevoerd in de vorm van een rotonde.
- De Koninginnedijk te Grave, tussen de Catharinahof en de John S. Thompsonbrug, op verzoek van gemeente Land van Cuijk, wordt uitgevoerd als een tuimeldijk met een vrijliggend fietspad.
Door het vrijliggend maken van het fietspad, verbetert ter plaatse de doorgaande fietsroute.
- Ter hoogte van Neerloon de dijk, na verzoeken van aanwonenden, wordt uitgevoerd als een tuimeldijk waarbij wandelen op het onderhoudspad 'op de tuimel' mogelijk gemaakt wordt.
- Met aanvullende financiering van het waterschap rustpunten op de dijk worden toegevoegd en met aanvullende financiering van gemeente Maashorst het rustpunt op de dijk nabij 'het Wachthuis' wordt opgewaardeerd tot beleefbaar maken van Schans Reek.
- De monumentale 'Olifantenboom' langs de dijk in de gemeente Maashorst, op uitdrukkelijk verzoek van de gemeente, ingepast is in het dijkontwerp en behouden zal worden.
- De leilindes voor het monumentale 'Schuttershuis' bij de Mars en Wijthdijk aan de dijk ingepast zijn in het dijkontwerp en behouden worden.
- De particuliere woning aan de Everdineweerd, nabij de spoorbrug, in overleg met de bewoners, wordt versterkt d.m.v. een muur met een coupure voor de bewoners om bij huis en garage te kunnen komen. Op deze manier wordt de huidige doorrijdhoogte onder de spoorbrug door behouden en wordt het erf niet omsloten door dijken (aan de achterzijde ligt ook een grondlichaam).
- In overleg met aanwonenden of aanliggende bedrijven, indien nodig, is gekeken naar de meest passende oplossing voor de op-/afrit van de dijk naar woning/bedrijf of een watergang tussen dijk en erf rekening houdend met de nieuwe hoogte die de dijk zal krijgen.
- De drie gemeenten samen tot de conclusie zijn gekomen dat zij gezamenlijk inzetten op meer verkeersremmende maatregelen op de dijk in plaats van een samen te ontwikkelen vrijliggend fietspad.

Bijlage 1: Contactmomenten

Overzicht Mijlpalen (in blauw) / Bestuurlijke overleggen / Bijeenkomsten

Data	Mijlpalen / Werkateliers / Bijeenkomsten / Bestuurlijk overleg
	Afronding Verkenningfase:
6 september 2022	Notitie Reikwijdte- en Detailniveau & Nota van Antwoord vastgesteld door GS
15 september 2022	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
29 september 2022	Stuurgroep 8 Voorkeursalternatief & SOK
4 oktober 2022	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
18 november 2022	Voorkeursalternatief, MER deel 1 en samenwerkingsovereenkomst vastgesteld
7 december 2022	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
22 december 2022	Stuurgroep 9: Ondertekening samenwerkingsovereenkomst PU-fase gemeenten, provincie, waterschap
	Planuitwerkingsfase:
22 februari 2023	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
4 april 2023	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
19 september 2023	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
6 november 2023	Bewonersbijeenkomst/dijkgesprek Dijkvak 37-Neerloon (Neerloon)
16 januari 2024	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
1 februari 2024	Bewonersbijeenkomst Maaskade Grave (Grave)
15 mei 2024	Bewonersbijeenkomst/dijkgesprek Dijkvak 37-Neerloon (Neerloon)
23 mei 2024	Dijkgesprekken concept-dijkontwerp dijkvakken 1-4 (Cuijk)
28 mei 2024	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
11 juni 2024	Bewonersbijeenkomsten N321 (i.s.m. Provincie Noord-Brabant)
17 juni 2024	Ambtelijk/bestuurlijke werksessie Maaskade Zuid
25 juni 2024	Dijkgesprekken concept-dijkontwerp dijkvakken 6-12 (Cuijk)
26 juni 2024	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
4 juli 2024	Bewonersbijeenkomst Maaskade Grave (Grave)
2 september 2024	Project CuRa bij Planvoorbereidende Adviescommissie gemeente Land van Cuijk toelichten
3 september 2024	Dijkgesprekken concept-dijkontwerp dijkvakken 36+37 (Overlangel)
24 september 2024	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
7 oktober 2024	Project CuRa bij Planvoorbereidende Adviescommissie gemeente Land van Cuijk toelichten
7 oktober 2024	Dijkgesprekken concept-dijkontwerp dijkvakken 33-35 (Overlangel)
10 oktober 2024	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
5 november 2024	Bewonersbijeenkomst Maaskade Grave (Grave)
3 december 2024	Dijkgesprekken concept-dijkontwerp dijkvakken 28-32 (Reek)
11 december 2024	Algemene inloopbijeenkomst Meekoppelkansen binnen gemeenten Oss en Maashorst (Herpen)
16 december 2024	Dijkgesprekken concept-dijkontwerp dijkvakken 26-27 (Grave)
13 januari 2025	Algemene inloopbijeenkomst Meekoppelkansen binnen gemeente Land van Cuijk (Grave)

16 januari 2025	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
21 januari 2025	Dijkgesprekken concept-dijkontwerp dijkvakken 18-22 (Grave)
23 januari 2025	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
18 februari 2025	Vervolg-dijkgesprek concept-dijkontwerp dijkvakken 26-38 (Ravenstein)
18 maart 2025	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
20 maart 2025	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
8 mei 2025	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
27 mei 2025	Overleg Monumentenhuis Brabant (online) over monumenten binnen project CuRa
2 juni 2025	Bewonersbijeenkomst/dijkgesprek N321 (Grave)
19 juni 2025	Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag
23 juni 2025	Algemene informatiebijeenkomst concept-vergunningenontwerp (Grave)
25 juni 2025	Algemene informatiebijeenkomst concept-vergunningenontwerp (Linden)
30 juni 2025	Algemene informatiebijeenkomst concept-vergunningenontwerp (Herpen)
18 september 2024	Overleg Ambtelijke Begeleidings Groep
	Overleg Stuurgroep
21 oktober 2025	Besluitvorming Dagelijks Bestuur WSAM over ontwerp-projectbesluit
6 november 2025	Start ter inzage legging ontwerp-projectbesluit (en MER) en hoofdvergunningen

Bijlage 2: Feiten en cijfers online communicatie planuitwerkingsfase

Projectpagina www.aaenmaas.nl/cuijkravenstein

Totaal aantal paginaweergaven tussen 1 januari 2023 en 31 juli 2025 is 10.363. Dit cijfer is het totaal aantal keer dat de projectpagina en artikelen die daar op gepubliceerd zijn, zijn bekeken. In totaal waren er in deze periode 4.849 actieve gebruikers van de projectpagina. Gemiddeld besteedden deze actieve gebruikers 1 minuut en 16 seconden op de projectpagina.

De vijf best bezochte onderdelen van de projectpagina in deze periode, zijn de volgende:

- Het fotoalbum (273 views)
- De integrale uitgangspuntennotitie IUN (161 views)
- De terugblik op de bijeenkomsten voor de meekoppelkansen (156 views)
- De lopende onderzoeken en werkzaamheden aan de dijk (146 views)
- De uitnodiging voor de inloopbijeenkomsten voor het ontwerp (140 views)

Digitale nieuwsbrief

In de periode van januari 2023 tot en met 31 juli 2025 hebben we, net als in de verkenningsfase, de omgeving op de hoogte gehouden middels een digitale nieuwsbrief.

- 786 nieuwsbriefabonnees (dd. 3-9-2025)
- 66,5% van de nieuwsbriefontvangers opent gemiddeld de nieuwsbrief
- 17% klikt door naar artikelen op onze projectpagina
- 14 nieuwsbrieven in totaal verzonden in deze periode

Berichten op Facebook

In totaal is er tijdens de planuitwerkingsfase 4 keer een bericht geplaatst op Facebook. Deze berichten hadden een gemiddeld bereik van 720.

Berichten op LinkedIn

In totaal is er tijdens de planuitwerkingsfase 7 keer een bericht geplaatst op LinkedIn. Iedere post haalde gemiddeld 3.000 impressies.

Bijlage 3: Feiten en cijfers Stakeholderjourney

Rapportageperiode: 02-02-2024 t/m 11-07-2025

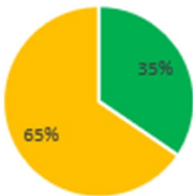
Tevredenheid

Respons

Aantal verzonden enquêtes: 394

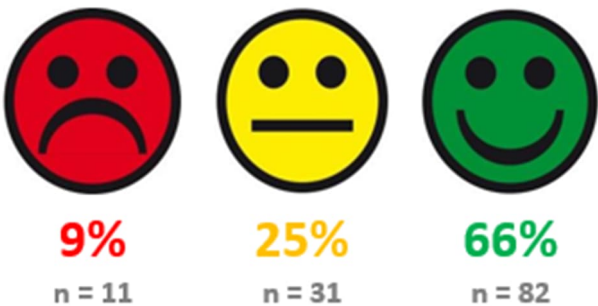
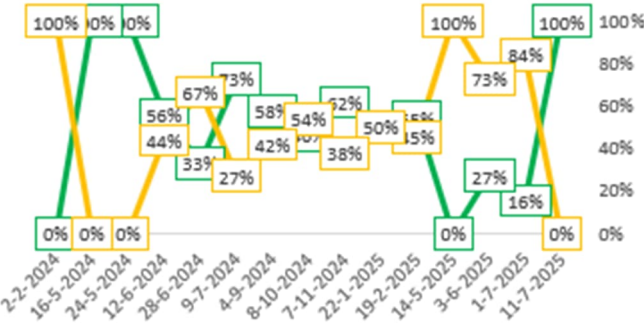
	%	n
Respons	35%	136
Non-respons	65%	258

Respons - Totaal

■ Respons ■ Non-respons

Respons per meetmoment

Tevredenheid per meetmoment

